

Valsts ieņēmumu
dienests

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

2021.

Saturs

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju statusa noteikšana	3
Obligāto iemaksu veicēju reģistrācija	6
Obligāto iemaksu likme	11
Obligāto iemaksu objekts	12
Obligāto iemaksu veikšanas kārtība	16
Darba devēja ziņojumu iesniegšana	16
Saistošie normatīvie akti	17

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēji

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (obligātās iemaksas) ir nodokļa maksājums, kas dod tiesības sociāli apdrošinātai personai saņemt valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumus (pensiju, slimības, paternitātes, maternitātes, bezdarbnieka u.c. pabalstus).

Darba devējs ir juridiskā vai fiziskā persona, tiesībspējīga personālsabiedrība, citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Šveices Konfederācijas vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts nodokļu maksātājs, kā arī personāla nomnieks, kas nodarbina darba ņēmēju vai samaksā par darba ņēmēja darbu.

Darba ņēmējs ir:

- persona, kas uz darba līguma pamata par nolīgto darba samaksu veic noteiktu darbu darba devēja vadībā;
- Saeimas deputāts, pašvaldības deputāts, Ministru kabineta loceklis, komercsabiedrības valdes, padomes loceklis, prokūrists, kontrolieris, Valsts probācijas dienesta brīvprātīgais probācijas darbinieks un cita persona, kura ieņem amatu, kas dod tiesības uz atlīdzību, ja atlīdzība ir faktiski noteikta.

Cilvēks, ieņemot likumā tieši nenosauktu amatu, neslēdzot darba līgumu, bet saņemot atlīdzību par amata pienākumu pildīšanu, ir uzskatāms par darba ņēmēju.

Darba devējs obligātās iemaksas veic par visiem saviem 15 gadu vecumu sasniegušajiem darba ņēmējiem.

1.piemērs

Pašvaldības deputāts, kurš ieņem amatu, kas dod tiesības uz atlīdzību, un viņam ir noteikta atlīdzība, ir darba ņēmējs. Tādējādi deputāts ir jāreģistrē, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem, un darba devēja ziņojumā deklarē deputātam noteikto atlīdzību. Savukārt, ja pašvaldības deputātam atlīdzība nav faktiski noteikta, tad pašvaldība neziņo Valsts ieņēmumu dienestam par deputātu kā darba ņēmēju un darba devēja ziņojumā šo deputātu nenorāda.

- Fiziskā persona var tikt nodarbināta biedrībā vai nodibinājumā brīvprātīgā darbā, nesaņemot par to atlīdzību. Tādā gadījumā obligātās iemaksas šī persona neveic.

2.piemērs

Par reliģisko organizāciju amatpersonām uzskata šo organizāciju vēlēto institūciju (padomes, valdes un revīzijas komisijas) locekļus, kā arī garīgo personālu (arhibīskapu, bīskapu, mācītāju, priesteri, diakonu, rabīnu u.c.). Reliģiskās organizācijas savu garīgo personālu ievēlē vai ieceļ amatā un atbrīvo no tā saskaņā ar statūtiem (satversmi, nolikumu). Tādējādi garīgo personālu uzskata par darba ņēmējiem.

- persona, kura ir noslēgusi uzņēmuma, graudniecības vai pārvaldījuma līgumu un nav reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja:
  - ar graudniecības līgumu viena puse – graudnieks – pret atlīdzību uzņemas veikt otrai – saimniekam – viņa lauku saimniecībā parastos darbus ar savu zirgu un cilvēka darbaspēku un saviem darbarīkiem;
  - ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darbarīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai īstenot kādu pasākumu;
  - ar pārvaldījuma līgumu pārvaldītājs uzņemas nosūtītāja nodotās lietas pārvest par norunātu maksu no vienas vietas uz otru norādītu vietu un tur tās nodot adresātam;
- Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes un Ieslodzījuma lietu pārvaldes amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi vai Aizsardzības ministrijas padotībā esošas struktūrvienības militārpersona;
- valsts civildienesta ierēdnis;
- ārvalsts komersanta pilnvarota persona, kura, nebūdam darba tiesiskajās attiecībās ar šo komersantu, pārstāv to darbībās, kas saistītas ar ārvalsts komersanta filiāli;
- persona, kuru Latvijas Republikā nodarbina ārvalsts nodokļu maksātājs, kuram Latvijas Republikā ir pastāvīgā pārstāvniecība;
- persona, kuru iekšzemes nodokļu maksātājam iznomā ārvalsts nodokļu maksātājs – personāla iznomātājs;
- persona, kura ir noslēgusi uzņēmuma, graudniecības vai pārvaldījuma līgumu un attiecībā uz kuru konstatēta vismaz viena no likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" 8.panta 2.² daļā noteiktajām pazīmēm:
  - fiziskās personas ekonomiskā atkarība no personas, kurai tā sniedz pakalpojumus;
  - finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;
  - fiziskās personas integrācija uzņēmumā, kurai viņš sniedz savus pakalpojumus. Integrācija uzņēmumā ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus un citas līdzīgas pazīmes;
  - fiziskās personas faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar uzņēmuma iekšējo darba kārtību vai citu uzņēmumā nodarbināto fizisko personu darba grafiku;
  - fiziskās personas darbība notiek citas personas vadībā vai kontrolē, fiziskai personai nav iespējas piesaistīt darbu izpildē savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
  - fiziskā persona nav pamatlīdzekļu, materiālu un citu saimnieciskajā darbībā izmantoto aktīvu īpašnieks (šis kritērijs neattiecas uz personīgo autotransportu vai atsevišķiem personīgajiem instrumentiem, kas izmantoti darba uzdevumu izpildei);

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

- kapitālsabiedrības valdes loceklis, ja kapitālsabiedrībai konkrētā gada kārtējā mēnesī apgrozījums ir lielāks par Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru, kas reizināts ar koeficientu 5, un kapitālsabiedrībā šajā mēnesī nav neviena darba ņēmēja vai visiem darba ņēmējiem obligāto iemaksu objekts ir mazāks par Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru.

2021. gadā pēc nodokļa maksātāja ieskata no valdes locekļa domājamā ienākuma var neveikt obligātās iemaksas.

Tiek pieņemts, ka, pastāvot atbilstībai visiem kritērijiem, tajā mēnesī, kad kapitālsabiedrībai ir apgrozījums, kas pārsniedz 2500 euro (piecu minimālo mēneša darba algu apmērs), katrs kapitālsabiedrības valdes loceklis ir guvis ar algas nodokli un obligātajām iemaksām apliekamu ienākumu minimālās mēneša darba algas apmērā un par šo domājamo ienākumu kapitālsabiedrība maksā nodokļus.

3.piemērs

SIA "A" nodarbināti četri darba ņēmēji, kuri katrs strādā ceturtdaļu slodzes, un valdes loceklis, kuram nav noteikta atlīdzība. Uzņēmuma apgrozījums maijā ir 2600 euro. SIA "A" aprēķina un samaksā obligātās iemaksas no valdes locekļa domājamā ienākuma 500 euro.

Par valdes locekli neveic obligātās iemaksas no valdes locekļa domājamās algas, ja šī persona ir valdes loceklis arī citā kapitālsabiedrībā un saņem atlīdzību, kas nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru, un abas kapitālsabiedrības ir vienas uzņēmumu grupas dalībnieces Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē.

4.piemērs

SIA "ABC" ir grupas uzņēmums ar SIA "A". SIA "ABC" nav darba ņēmēju, un trīs valdes locekļiem ir noslēgti pilnvarojuma līgumi bez atlīdzības. Pamatdarbības apgrozījums augustā ir 2700 euro. Tādējādi pastāv atbilstība noteiktajiem kritērijiem, bet, tā kā vienam no SIA "ABC" valdes locekļiem SIA "A" ir noteikta alga 2000 euro mēnesī, SIA "ABC" ir tiesības nemaksāt nodokļus par visiem trīs valdes locekļiem.

- persona, kurai pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās ir vienošanās par darbinieka profesionālās darbības ierobežojumu (konkurences ierobežojums);
- persona, kura vada transportlīdzekli pasažieru komercpārveidījumos ar taksometru, izņemot individuālo komersantu;
- profesionāls sportists;
- zemnieku (zvejnieku) saimniecības īpašnieks, kas ir darba tiesiskajās attiecībās ar savu zemnieku (zvejnieku) saimniecību.

Latvijā reģistrētam darba devējam, pieņemot darbā Latvijā fizisku personu nerezidentu, neatkarīgi no tā, vai darba līgums noslēgts atbilstoši Latvijas Republikas vai kādas citas valsts darba attiecības regulējošiem normatīvajiem aktiem, šis ārvalstnieks ir darba ņēmējs, un obligātās iemaksas par viņu veic darba devējs. Ja darbiniekam citas

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

dalībvalsts kompetentā iestāde ir izdevusi A1 sertifikātu un darbinieks ir sociāli apdrošināms citā dalībvalstī, sociālās iemaksas ir jāveic tajā dalībvalstī, kura ir izdevusi A1 sertifikātu.

Nodarbinātības valsts aģentūra un pašvaldība, noslēdzot līgumu ar bezdarbnieku, kas paredz viņu nodarbināt algotā [pagaidu sabiedriskajā darbā](#), un izmaksājot līgumā paredzēto atlīdzību bezdarbniekam, veic par viņu obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no valsts pamatbudžeta un valsts sociālās apdrošināšanas speciālajiem budžetiem.

Nosūtot mācību iestāžu audzēkņus praksē uz komercsabiedrību un slēdzot līgumu starp mācību iestādi un šo komercsabiedrību, nevis darba līgumu ar konkrētām personām, **mācību iestāžu audzēkņi nav darba ņēmēji un obligātās iemaksas par viņiem neveic.**

Darba ņēmējs, vienlaikus gūstot vairākus (dažādus) ienākumus dažādos sociāli apdrošinātas personas statusos (piemēram, arī kā pašnodarbināta persona), obligātās iemaksas veic no visos statusos gūtajiem ienākumiem atbilstoši katram statusam noteiktajai obligāto iemaksu likmei un kārtībai.

5.piemērs

Zvērināts advokāts nodarbojas ar advokāta praksi un atbilst pašnodarbinātas personas statusam, par ko veic obligātās iemaksas kā pašnodarbināta persona. Zvērināts advokāts strādā arī universitātē par lektoru – pilda pasniedzēja funkcijas un saņem darba algu. Obligātās iemaksas no pasniedzēja (lektora) algas ietur darba devējs – universitāte, jo lektors atbilst darba ņēmēja statusam.

Darba ņēmējiem un darba devējiem, kuri veic darbību Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalsts un Šveices Konfederācijas teritorijā, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra Regulas (EK) Nr.987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, nodarbinātām, pašnodarbinātām personām, kā arī to ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā, nosacījumus. Minētās regulas piemērošanas jautājumos kompetentā iestāde ir **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra**. Aģentūra ir tiesīga lemt, kurā valstī par konkrēto darba ņēmēju darba devējam ir jāveic obligātās iemaksas.

Obligāto iemaksu veicēju reģistrācija

Darba devējs – fiziskā persona – reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā 10 dienu laikā pēc darba līguma noslēgšanas, uzrādot personu apliecinošu dokumentu un iesniedzot līguma kopiju. Dokumentus var iesniegt arī

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

elektroniski, parakstot tos ar drošu elektronisko parakstu vai izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS).

EDS veidlapas pieejamas:

- 1) sadaļā "Uz sākumu" – logrīks "Sagatavot dokumentu" – "No veidlapas";
- 2) sadaļā "Dokumenti" – "No veidlapas" vai "No faila".

Izvēlas sadaļu "Pēc dokumentu grupas" – "Citi" – "Informācija Valsts ieņēmumu dienestam" un iesniedz līguma kopiju, brīvā formā norādot sadaļā "Komentārs par failu vai dokumenta saturu", [informāciju Valsts ieņēmumu dienestam](#).

Darba devējs katru darba ņēmēju reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem ([Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.pielikumu](#)) šādos termiņos:

- ne vēlāk kā **vienu dienu, pirms** persona uzsāk darbu, ja ziņas iesniedz papīra formā;
- ne vēlāk kā **vienu stundu, pirms** persona uzsāk darbu, ja ziņas iesniedz elektroniski EDS;
- ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc statusa maiņas vai zaudēšanas – par darba ņēmējiem, kuri mainījuši vai zaudējuši likumā noteikto darba ņēmēja statusu, tai skaitā darba ņēmējiem, kuriem piešķirts vai beidzies bērna kopšanas atvaļinājums vai atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas.

Lai iesniegtu ziņas par darba ņēmējiem, EDS izvēlas sadaļu "Pēc dokumentu grupas" – "Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu dokumenti" – "Ziņas par darba ņēmējiem".

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Ziņas par darba ņēmējiem

Pārbaudīt un saglabāt | Iesniegt | Dokumenta drukas versija

Pirmreizējs dokuments Precizējums

Pamatdati

Reģistrācijas numurs	
Nosaukums	
Adrese	

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods ⓘ *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram ⓘ	Profesionālās darbības ierobežojums	Valsts kods ⓘ	
1	11111111111		Kārlis	23.01.2021	11 – Darba ņ	331301 - GRĀV	☐		X
2	11111111111		Dzintars	23.01.2021	21 – Darba ņ	331301 - GRĀV	☐		X

6.piemērs

SIA "ABC":

- 2021.gada 12.aprīlī plkst. 9.00 uz darba līguma pamata darbu uzsāk darbinieks Jānis Ozols;

- 2021.gada 9.aprīlis ir darbinieka Pēteris Lapiņš pēdējā darba diena.

2021.gada 12.aprīlī plkst. 7.30 SIA "ABC" EDS iesniedz ziņas par darba ņēmējiem:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods ⓘ *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram ⓘ	Profesionālās darbības ierobežojums	Valsts kods ⓘ	
1	11111111111		Jānis Ozols	12.04.2021	11 – Darba ņ	331301 - GRĀV	☐		X
2	11111111111		Pēteris Lapiņš	09.04.2021	25 – Darba ņ	331301 - GRĀV	☐		X

Darba devējs (Latvijas rezidents) iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par darba ņēmējiem ne vēlāk kā vienu dienu, pirms darbinieks uzsāk vai beidz darbu ārpus Latvijas (citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu). Iesniedzot ziņas par darba ņēmēja darba uzsākšanu ārvalstīs, obligāti norāda tās valsts kodu, kurā tiks nodarbināts darba ņēmējs.

Darba devējs, kas noslēdzis uzņēmuma līgumu ar fizisko personu, kura nav reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, katru fizisko personu reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā:

- uzņēmuma līguma noslēgšanas dienā, iesniedzot ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu (ziņu kodu "11") un norādot ziņu kodu "81";
- uzņēmuma līguma izbeigšanas dienā, iesniedzot ziņu kodu "82". Ja persona zaudē arī darba ņēmēja statusu, norāda arī attiecīgu darba ņēmēja statusa zaudēšanas kodu.

7.piemērs

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Zane Ose 16.aprīlī noslēgusi uzņēmuma līgumu ar SIA "ABC" par pakalpojumu sniegšanu. Pakalpojums jāizpilda 16.aprīlī. Zane Ose nav reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja.

SIA "ABC" 16.aprīlī EDS iesniedz ziņas par darba ņēmēju Zani Osi:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods ⓘ *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram ⓘ
1	11111111111		Zane Ose	16.04.20	11 – Darba ņ.	
2	11111111111		Zane Ose	16.04.20	81 – Fiziska ī.	
3	11111111111		Zane Ose	16.04.20	82 – Fiziska ī.	
4	11111111111		Zane Ose	16.04.20	25 – Darba ņ.	

8.piemērs

Ilze Kļava noslēgusi darba līgumu ar SIA "ABC". Līguma darbības termiņš ir no 12.marta plkst. 9.00 līdz 17.maijam. Papildus esošajam darba līgumam Ilze Kļava 12.martā noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "ABC" par pakalpojumu sniegšanu. Pakalpojums tiek izpildīts no 13.marta līdz 31.maijam. Ilze Kļava nav reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja.

SIA "ABC" līdz 12.marta plkst. 8.00 EDS iesniedz ziņas par darba ņēmēju Ilzi Kļavu:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods ⓘ *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram ⓘ	Profesionālās darbības ierobežojums	Valsts kods ⓘ	
1	11111111111		Ilze Kļava	12.03.20	11 – Darba ņ.		☐		X
2	11111111111		Ilze Kļava	13.03.20	81 – Fiziska ī.		☐		X
3							☐		X

SIA "ABC" 31.maijā EDS iesniedz ziņas par darba ņēmēju Ilzi Kļavu:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods ⓘ *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram ⓘ	Pr	ier
1	11111111111		Ilze Kļava	31.05.20	82 – Fiziska ī.			
2	11111111111		Ilze Kļava	31.05.20	25 – Darba ņ.			
3								

9.piemērs

Juris Celmiņš 2016.gada 1.oktobrī noslēdzis beztermiņa darba līgumu ar SIA "ABC". Papildus esošajam darba līgumam Juris Celmiņš 2020.gada 16.aprīlī noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "ABC" par pakalpojumu sniegšanu. Pakalpojums tiek

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

izpildīts no 2020.gada 16.aprīļa līdz 2020.gada 26.aprīlim. Juris Celmiņš nav reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs.

SIA "ABC" 2020.gada 16.aprīlī EDS iesniedz ziņas par darba ņēmēju Juri Celmiņu:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods i *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram i	Profesionālās darbības ierobežojums	Valsts kods i	
1	11111111111	:	Juris Celmiņš	16.04.2020	81 – Fiziska i ▼		☐		x

SIA "ABC" 2020.gada 26.aprīlī EDS iesniedz ziņas par darba ņēmēju Juri Celmiņu:

	Personas kods vai reģistrācijas numurs	Personas dzimšanas dati (ja nav personas koda)	Vārds, uzvārds*	Datums, mēnesis, gads*	Ziņu kods i *	Profesijas (aroda, amata, specialitātes) kods atbilstoši profesiju klasifikatoram i	Profesionālās darbības ierobežojums	Valsts kods i	
1	11111111111		Juris Celmiņš	26.04.2020	82 – Fiziska i ▼		☐		x

Darba devējam, pieņemot darbā darbinieku, ir jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par darba ņēmēja profesijas (aroda, amata, specialitātes) kodu atbilstoši Profesiju klasifikatoram.

Profesiju klasifikatora lietošanas metodiskie norādījumi ir publicēti Labklājības ministrijas tīmekļvietnē (<http://www.lm.gov.lv/text/80>).

Ziņās par darba ņēmējiem darba devējs darbiniekam, kuram nav Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistra piešķirtā personas koda, norāda darba ņēmēja dzimšanas datus (datumu, mēnesi, gadu). Valsts ieņēmumu dienests paziņo darba devējam unikālo reģistrācijas numuru, kas piešķirts darba ņēmējam un kuru darba devējs izmanto turpmākai informācijas iesniegšanai par attiecīgo darba ņēmēju.

Darba devēju – fizisko personu – no Nodokļu maksātāju reģistra kā obligāto iemaksu veicēju izslēdz, pamatojoties uz attiecīgās personas iesniegumu, kurā minētā persona norāda, ka tai nav darba ņēmēju.

Darba ņēmējs tiek reģistrēts kā sociāli apdrošināta persona ar datumu, ko norādījis darba devējs, taču ne agrāk kā 60 dienas pirms dienas, kad darba devējs iesniedzis ziņas par darba ņēmēja statusu.

Nosacījums neattiecas:

- uz kapitālsabiedrības valdes locekļiem, kuri tiek atzīti par darba ņēmējiem gadījumos, kad kapitālsabiedrībai mēneša apgrozījums ir lielāks par 2500 euro un kapitālsabiedrībā šajā mēnesī nav neviena darba ņēmēja vai visiem darba ņēmējiem obligāto iemaksu objekts ir mazāks par 500 euro,
- gadījumos, kad obligātās iemaksas tiek pārnestas no citas dalībvalsts saskaņā ar regulu.

Darba ņēmēja statusa iegūšanas un zaudēšanas datumi netiek laboti un precizēti.

Obligāto iemaksu likme

Obligāto iemaksu likmes (%) atkarībā no darba ņēmēja statusa 2021.gadā:

	Darba ņēmējs	Darba ņēmējs – sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai kuram ir piešķirta valsts vecuma pensija (t.sk. ar atvieglotiem noteikumiem)	Darba ņēmējs – izdienas pensijas saņēmējs vai III grupas invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs	Darba ņēmējs – tiek nodarbināts brīvības atņemšanas laikā	Darba ņēmējs – tiek nodarbināts brīvības atņemšanas laikā un sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (t.sk. ar atvieglotiem noteikumiem)
Kopējā likme, t.sk.:	34,09	30,02	31,70	28,80	24,91
darba devēja likme	23,59	20,77	21,94	19,93	17,24
darba ņēmēja likme	10,50	9,25	9,76	8,87	7,67
pensiju apdrošināšana	23,91	23,91	23,91	23,91	23,91
apdrošināšana pret bezdarbu	1,60	-	-	1,60	-
darba negadījumu apdrošināšana	0,66	0,66	0,66	-	-
invaliditātes apdrošināšana	2,29	-	1,68	2,29	-
maternitātes un slimības apdrošināšana	3,47	3,29	3,29	-	-
vecāku apdrošināšana	1,16	1,16	1,16	-	-
veselības apdrošināšana	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Ja mainās darba ņēmēja apdrošināšanas statuss, atbilstošo obligāto iemaksu likmi piemēro ar nākamo mēnesi pēc apdrošināšanas statusa maiņas.

Ja darba ņēmējam piešķirta izdienas pensija un šis darba ņēmējs sasniedzis vecumu, kas dod viņam tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, ar nākamo mēnesi pēc šo tiesību rašanās viņam piemēro obligāto iemaksu likmi, kāda paredzēta darba ņēmējam, sasniedzot pensijas vecumu.

Personai, kurai piešķirta valsts vecuma pensija pēc atvieglotiem noteikumiem vai priekšlaicīgi, obligāto iemaksu likme ir tāda pati kā personai, kura sasniegusi vecumu, kas dod tiesības uz valsts vecuma pensiju. Tiesības uz valsts vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem, piemēram, ir:

- invalīdiem uz mūžu;
- sievietēm, kurām ir pieci un vairāk bērni;
- mātēm, kuru bērni ir invalīdi kopš bērnības;
- liliptiem, punduriem un neredzīgajiem;
- personām par darbu sevišķi kaitīgos darba apstākļos;
- personām par darbu kaitīgos un smagos darba apstākļos.

Ja cilvēkam ir tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem, bet tā nav piešķirta, piemēro tādu obligāto iemaksu likmi, kāda tā ir vispārējā gadījumā.

Darba ņēmēju – ārvalstnieku, kas sasniedzis ārvalstī noteikto pensijas vecumu, ja tas ir mazāks par Latvijas Republikā noteikto pensijas vecumu, – apdrošina visiem sociālās apdrošināšanas veidiem un piemēro darba ņēmējiem vispārējā gadījumā noteikto likmi.

Obligāto iemaksu objekts

Darba devēju un darba ņēmēju obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Obligātās iemaksas no algota darba veic par šādiem izmaksu veidiem:

- darba algu, t.sk. arī darba algu par steidzamu, īslaicīgu, vienreizēju darbu pildīšanu, piemaksām pie darba algas, slimības naudu (par darbnespējas lapu A);
- prēmijām (darbinieku materiālo stimulēšanu);
- vienreizēju un sistemātisku atlīdzību;
- atlīdzību par valsts dienesta izpildi;
- pabalstiem, kurus izmaksā darba devējs:
  - atlaišanas pabalstu;
  - apbedīšanas pabalstu, kura vērtība pārsniedz 250,00 euro;
  - saskaņā ar Valsts civildienesta likumu izmaksātajiem pabalstiem ierēdņiem;
  - citiem pabalstiem;
- darba devēja dāvanām un balvām darbiniekiem;
- darba devēja stipendijām, kas izmaksātas vidējo speciālo mācību iestāžu dienas nodaļu un arodizglītības mācību iestāžu audzēkņiem, augstāko mācību iestāžu studentiem, doktorantiem un habilitācijas doktorantiem (neatkarīgi no tā, vai stipendijas izmaksu veic darbavietā vai arī pārskaita uz mācību iestādi);
- kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumā;
- darbiniekiem izmaksāto dienas naudu, darba brauciena gadījumā – papildu izdevumiem, kas darba specifikas dēļ rodas ceļā, kompensāciju un izdevumiem par viesnīcu, kas pārsniedz noteiktās normas;
- darba devēja dotajiem labumiem darbiniekiem. Izklaides pasākumus, atpūtas ceļojumus un veselības uzlabošanas pasākumus uzskata par obligāto iemaksu objektu, ja tos ir iespējams personificēt;
- darba devēja samaksātajām mācībām, pēc kurām darbinieks saņem diplomu, kurš apliecina vispārējās vidējās vai vidējās speciālās izglītības, arodizglītības, bakalaura, maģistra, doktora un habilitēta doktora grāda vai augstākās izglītības iegūšanu, kā arī izglītojošiem pasākumiem, kas nav nepieciešami amata pienākumu pildīšanai;
- darba devēja samaksu par darbinieka personiskā transportlīdzekļa izmantošanu, ietverot minētajā samaksā atlīdzību par transportlīdzekļa nolietojumu, profilaktisko apkopi un remontu, ja darba devējs un darbinieks nav noslēguši nomas līgumu par darbinieka personiskā transportlīdzekļa izmantošanu darba vajadzībām;
- samaksu par izmantoto degvielu, ja nav dokumentu, kas apliecina attaisnotu degvielas iegādi darba vajadzībām;
- darbinieka, kā arī šīs personas ģimenes locekļu gūto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

- izmantošanas, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli;
- līdzekļiem, ko darba devējs darbiniekam piešķiris komercsabiedrības, organizācijas, iestādes vai amata reprezentācijas izdevumiem, ja tie nav apliecināti ar attaisnojuma dokumentiem, kuros norādīts minētais izlietojums;
  - no darba devēja līdzekļiem samaksātajiem darbinieku ēdināšanas izdevumiem, izņemot darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, ja netiek pārsniegti 480 euro gadā vienam darbiniekam;
  - darba devēja doto labumu darbinieka personiskajam patēriņam, kas izpaužas īpašuma nodošanas vai īpašuma lietošanas tiesību nodošanas veidā vai sniegto vai samaksāto pakalpojumu veidā;
  - darba devēja samaksātajiem maksājumiem par darbinieka saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem un patērēto elektroenerģiju;
  - darba devēja samaksātajiem darbinieka tālruņa abonēšanas, sarunu, faksa, telekartes pakalpojumu maksājumiem, ja šie izdevumi nav tieši saistīti ar darba devēja saimniecisko darbību;
  - darba devēja samaksātajiem maksājumiem par dzīvojamo telpu īri, arī vasarnīcas, garāžas un saimniecības ēku īri;
  - darba devēja samaksātajiem izdevumiem, kas saistīti ar mājsaimniecībai nepieciešamā personāla algošanu;
  - darba devēja samaksātajām braukšanas biļetēm sabiedriskajā transportā, ja tās nav paredzētas darbinieka amata pienākumu pildīšanai;
  - darba devēja samaksātajām summām pārtikas un nepārtikas preču iegādei, kas paredzētas darbinieku un viņu ģimenes locekļu personiskajam patēriņam;
  - starpību starp darbinieka noguldījumam noteikto procentu likmi un kredītiestādes noteikto noguldījuma parasto procentu likmi, ja darba devējs noteicis darbinieka noguldījumam augstākus noguldījuma procentus par attiecīgajā kredītiestādē noteiktajiem parastajiem noguldījuma procentiem. Šis nosacījums attiecas tikai uz kredītiestāžu darbiniekiem;
  - no darba devēja konta kredītiestādē samaksātajiem izdevumiem, ja darbinieks nav atmaksājis darba devējam šos izdevumus;
  - saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksātajiem darba ienākumiem par darba piespiedu kavējumu, ja darba ņēmējs atjaunots darbā vai darba attiecības nav bijušas pārtrauktas;
  - darba devēja izsniegto skaidras vai bezskaidras naudas avansu darbiniekam, ja par to vai tā daļu nav veikts norēķins 90 dienu laikā pēc komandējuma vai darba brauciena beigām, bet pārējos gadījumos – 90 dienu laikā no skaidras vai bezskaidras naudas avansa izsniegšanas dienas, izņemot, ja kopējā izsniegto skaidras vai bezskaidras naudas avansu atlikusī summa, kura ir darbinieka rīcībā, nepārsniedz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru;
  - citiem darbinieka labā izdarītiem darba devēja maksājumiem vai labumiem, no kuriem ietur algas nodokli.

10. piemērs

SIA "ABC" darba ņēmējai Intai Apsei, kura apdrošināma visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem, par martu aprēķināja darba algu 500 euro, prēmiju 100 euro un bruto ienākumu no samaksātās dzīvojamo telpu īres 50 euro. SIA "ABC" veic obligātās iemaksas no visiem Intas ApSES marta ienākumiem 650 euro (500 euro + 100 euro + 50 euro). Darba ņēmēja obligātās iemaksas 10,50 % no 650 euro = 68,25 euro, savukārt darba devēja obligātās iemaksas 23,59 % no 650 euro = 153,34 euro.

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

SIA "ABC" par darba ņēmēju Intu Apsi par martu pārskaita budžetā obligātās iemaksas (34,09 %) 221,59 euro (68,25 euro + 153,34 euro).

---

11. piemērs

SIA "ABC" darba ņēmējai Ilgai Puķei, kura ir pensionāre, par martu aprēķināja darba algu 500 euro un apbedīšanas pabalstu 255 euro. SIA "ABC" **veic obligātās iemaksas no 505,00 euro (darba alga 500 euro un apbedīšanas pabalsta pārsnieguma summa virs 250,00 euro, t.i., 5,00 euro**

(255,00 euro - 250,00 euro)). Darba ņēmēja obligātās iemaksas - 9,25 % no 505,00 euro = 46,71 euro, savukārt darba devēja obligātās iemaksas - 20,77 % no 505,00 euro = 104,89 euro.

SIA "ABC" par darba ņēmēju Ilgu Puķi par martu pārskaita budžetā obligātās iemaksas (30,02 %) 151,60 euro (46,71 euro + 104,89 euro).

- Personai, kura noslēgusi uzņēmuma, graudniecības vai pārvadājuma līgumu un nav reģistrēta kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja, obligāto iemaksu objekts ir līgumā noteiktā atlīdzība.

12. piemērs

Martā SIA "ABC" noslēdza uzņēmuma līgumu ar Dainu Egli, kura nav reģistrēta kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja un ir apdrošināma visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem, līgumā noteiktā atlīdzība ir 100 euro. SIA "ABC" aprēķina obligātās iemaksas par martu no līgumā noteiktās atlīdzības, darba ņēmēja obligātās iemaksas 10,50 % no 100 euro = 10,50 euro, savukārt darba devēja obligātās iemaksas 23,59 % no 100 euro = 23,59 euro.

SIA "ABC" par Dainu Egli par martu pārskaita budžetā obligātās iemaksas (34,09 %) 34,09 euro (10,50 euro + 23,59 euro).

- Saeimas deputātam, pašvaldības deputātam, Ministru kabineta loceklim, komercsabiedrības valdes loceklim, padomes loceklim, prokūristam, kontrolierim, Valsts probācijas dienesta brīvprātīgajam probācijas darbiniekam, kā arī citām personām, kuras ieņem amatu, kas dod tiesības uz atlīdzību, obligāto iemaksu objekts ir noteiktā atlīdzība.
- Profesionālam sportistam obligāto iemaksu objekts ir 860 euro. Obligāto iemaksu objektu nosaka proporcionāli periodam, kurā profesionālam sportistam ir darba ņēmēja statuss, kā arī nepiemēro par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās profesionāls sportists atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, kurās viņam (bērna tēvam) ir piešķirts atvaļinājums sakarā ar bērna piedzimšanu, kurās viņš atrodas atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, kas piešķirts profesionālam sportistam, kura aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots aprūpējamais bērns, vai par pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām ir izsniegta darbnespējas lapa "B".

Obligātās iemaksas neveic (obligāto iemaksu objekts neveidojas) no šādiem izmaksu veidiem:

- darba ņēmēja labā veiktajām darba devēja iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem, iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas un iemaksātās dzīvības, veselības vai nelaiemes

Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

gadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmijas, kuras nepārsniedz 10 % no darba ņēmēja aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā;

13. piemērs

Darbinieka darba samaksa gadā ir 12 000 euro. Darba devējs no saviem līdzekļiem ir veicis iemaksas privātajā pensiju fondā 1200 euro. Darbinieka kopējie ienākumi ir 13 200 euro (12 000 + 1200), no kuriem, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 1200 euro (10 % no 12 000 euro). Tādējādi darbinieka taksācijas gada apliekamais ienākums, kas veido obligāto iemaksu objektu, ir 12 000 euro.

- darba devēja obligātajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem par darbiniekiem tiesību aktos noteiktajos gadījumos;
- kompensāciju izmaksām likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, izņemot kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu;

komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normām Ministru kabineta noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī);

14. piemērs

SIA "ABC" darba ņēmējai Zandai Zivtiņai, kura ir apdrošināma visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem, par martu aprēķināja darba algu 700 euro un komandējuma dienas naudu par trim darba dienām 87 euro (Zanda Zivtiņa martā trīs darba dienas bija nosūtīta komandējumā uz Tallinu). Tā kā Zandai Zivtiņai izmaksātā komandējuma dienas nauda nepārsniedz Ministru kabineta noteikto dienas naudas apmēru (dienas naudas norma Igaunijā ir 29 euro), SIA "ABC" obligātās iemaksas veic tikai no darba algas 700 euro.

- atbildības par darbā gūto kaitējumu, kas saistīta ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu;
- apgādes natūrā, ko nosaka Ministru kabinets;
- darba devēja izdevumiem, kas nepieciešami Darba aizsardzības likumā noteikto darba aizsardzības prasību izpildei;
- izdevumiem, ko darba devējs sedz par darbinieka profesionālās sagatavotības paaugstināšanuursos un semināros un darbinieka apmācību, lai iegūtu, uzlabotu un paplašinātu darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamās iemaņas un zināšanas;
- izdevumiem, ko darba devējs sedz sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu, veicot maksājumus par darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, ja darbinieka ģimene paliek iepriekšējā dzīvesvietā;
- izdevumiem, ko darba devējs sedz sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu, kompensējot starpību starp darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem un viņa dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem citā apdzīvotā vietā, uz kuru darba pienākumu dēļ darbinieks un viņa ģimene ir pārcēlušies pēc darba devēja norādījuma;
- tādu darbinieka izdevumu kompensācijas, kas radušies sakarā ar viņa iecelšanu citā amatā vai šādas iecelšanas izbeigšanu un ar to saistīto pārcelšanos uz citu dzīvesvietu ārpus tās;
- jebkuras darba devēja izmaksas, kas nav algota darba ienākumi vai kas nav saistītas ar darba attiecībām.

Obligāto iemaksu veikšanas kārtība

 Darba devējs iemaksā vienotajā nodokļu kontā obligātās iemaksas (gan darba devēja, gan darba ņēmēja daļu) par katru darba ņēmēju vienu reizi mēnesī līdz 23.datuma.

Obligātās iemaksas ieskaita vienotajā nodokļu kontā:

Saņēmēja nosaukums:	Valsts budžets (VID)
Saņēmēja reģistrācijas Nr.:	90000010008
Konts (IBAN):	LV33TREL1060000300000
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase
BIC kods:	TRELLV22

Darba devēja ziņojumu iesniegšana

Darba devējs katru mēnesi līdz septiņpadsmitajam datumam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu (Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.pielikumu).

Detalizēta informācija par darba devēja ziņojumu aizpildīšanu un iesniegšanu pieejama Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" – "Darba devēja ziņojuma un ziņu par darba ņēmējiem aizpildīšana un iesniegšana Elektroniskās deklarēšanas sistēmā".

Saistošie normatīvie akti

- [Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#).
- [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām u iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#).
- [Ministru kabineta 2020.gada 17. decembra noteikumi Nr.786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#).
- [Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1478 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru"](#).
- [Solidaritātes nodokļa likums](#).